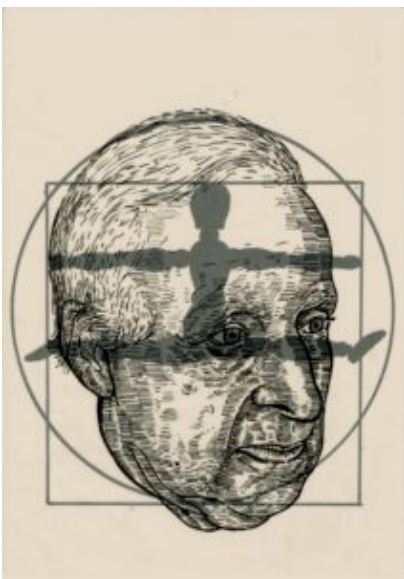

Justus de Visser ~ Spagaat óf balans - Een verkenning van de nooit eindigende spanning tussen nationalisme en Europese integratie

*Justus de Visser. Ills.
Joseph Sassoon Semah*

Na het succes van Justus de Vissers eerste boek *Europa - Dáárom* (2014) dat hij afsloot met een krachtig pleidooi voor het wij-gevoel (= samen in de EU), heeft hij nu een boek over het spanningsveld tussen het nationalisme en de Europese integratie geschreven. *Spagaat of Balans* is een heftig pleidooi om samen op te trekken en het debat met elkaar aan te gaan over de liberale democratie en een halt toe te roepen aan de nationalistische afbraak van de Europese orde. Populisme, Brexit, Catalonië, migratie en terrorisme, Turkije, Midden- en Oost-Europa, Rusland, Oekraïne, Georgië, het nationalisme is overal en ze komen in het boek uitgebreid aan bod, voorzien van vele voetnoten.

Spagaat of Balans is een strijdbaar en informatief naslagwerk voor een ieder die is geïnteresseerd in het hedendaagse Europa en zich wil verdedigen tegen

nationalisme, xenofobie en illiberalisme. De Europese waarden als democratie, gelijkheid, vrijheid, mensenrechten en de rechtsstaat staan onder druk en moeten worden verdedigd. De Visser roept op te strijden tegen de politici die de sociale rechtsstaat, die de EU wil zijn, van binnenuit bedreigen.

Justus de Visser, die jarenlang diplomaat voor Nederland is geweest en werkzaam was op het Ministerie van Buitenlandse Zaken, ziet de bedreiging van het herlevend nationalisme niet primair als bedreiging van buiten, maar vooral als het 'Kwaad' in ons zelf. De Visser stelt zichzelf de vraag waar de liefde voor het eigen vaderland, dat wat we patriotisme noemen, de zoektocht naar geborgenheid, over gaat in haat tegen de ander, dat nationalisme is (dit onderscheid ontleent hij aan de vroegere Duitse Bondspresident Von Weizsäcker). Nationalisme is voor De Visser vooral een op mythe gebaseerd identiteitsbesef, zoveel verschillen we niet van elkaar. Het nationalisme komt vooral voort uit angst en gebrek aan erkenning en respect en dat brengt agressief gedrag met zich mee. De kiezer wil de natiestaat terug en politici spelen handig in op deze angst- en onlustgevoelens. We trekken steeds meer muren op, fysiek en mentaal. De grenzen komen weer terug en dat levert spanning op met de Europese eenwordingsambitie.

21e eeuwse nationalisme leidt tot 21e eeuwse machtspolitieke confrontaties, ook buiten Europa. President Trump maakt handig gebruik van nationale gevoelens zonder dat de consequenties zijn te overzien. Wat er buiten de grenzen van Europa gebeurt heeft enorme invloed op Europeanen en daarom moeten wij hechter aaneen sluiten, Europa moet verder integreren, zeker nu Amerika afstand neemt van Europa.

'We kunnen niet langer volstaan een wetgevingsmachine te zijn, we zullen ook samen geopolitiek moeten gaan bedrijven, veiligheids- en defensiebeleid daaronder begrepen. Er valt geen tijd te verliezen- jammer genoeg is dat besef nog niet levend genoeg', aldus Justus de Visser. Het is tijd voor een nieuwe politieke daadkracht.

Op 9 mei 2019 was Justus de Visser een van de inleiders van *Vier de dag van Europa* tijdens alweer de 3de Schuttersmaaltijd in Pakhuis de Zwijger, waar hij zijn boek *Spagaat óf balans* onder de aandacht bracht en het publiek uitnodigde mee te denken over welke politieke daadkracht kan bijdragen aan een beter Europa. Zelf is hij betrokken bij VOLT, een pro-Europees initiatief met een pan-Europese visie.

Aan de tafels o.l.v. Bette Adriaanse, Steve Austen, Linda Bouws, Tabo Goudswaard, Sherman De Jesus, Chris Luth en Farid Tabarki werd intensief gesproken over het thema van de avond: De kunstenaar en het kunstbedrijf als citizenship educators en over de toekomst van Europa.

Tafelheer Chris Luth, stelt zich de vraag waar de collega's blijven uit de culturele sector. 'We kunnen er onze verbeeldingskracht en kritisch vermogen goed gebruiken en ons aansluiten bij een politieke partij.'

In 5 punten geeft Chris Luth aan waarom hij zich kandidaat stelt voor het Europese Parlement voor VOLT Nederland (www.volteuropa.org)

1) Trots op ons engagement

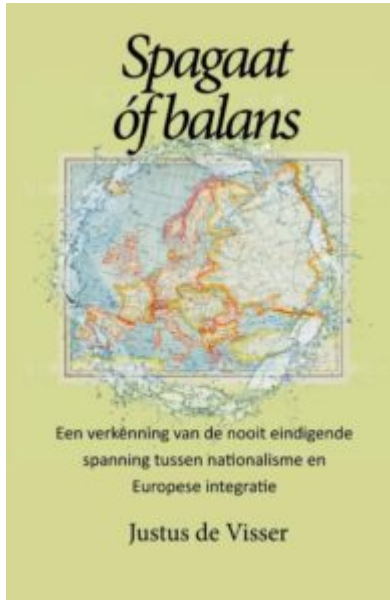
Als architect, curator, docent en deelnemer van vele evenementen in de kunst & cultuur, heb ik me altijd sterk verbonden gevoeld met het engagement van onze sector. Ik was trots op ons maatschappelijk bewustzijn en op de wil om deel te nemen aan de publieke discussie. Ik voelde me onderdeel van een kritische maatschappelijke voorhoede.

2) Eerste stap in de politiek

In februari werd ik - 5 minuten na het lezen van een artikel van Caroline de Gruyter in het NRC - eigenlijk tot mijn eigen verbazing lid van de pan-Europese politieke partij en beweging genaamd Volt. Grensoverschrijdende uitdagingen (zoals het klimaat, vluchtelingen en de wereldwijde economie) aangaan door in Europa slimmer samen te werken - it just made sense to me.

3) Omringd door 'professionals'

Wat me heel erg opvalt bij Volt en bij andere partijen, is dat er zo weinig kunstenaars, curators, producenten en docenten uit de culturele sector bij aangesloten zijn. Als een van de héél weinige architecten en misschien wel de enige curator in heel Europa, ben ik er omringd door economen, politicologen en juristen.

4) Waar blijft de kunst & cultuur?

Waar blijven onze prachtige vrienden met visie en verbeeldingskracht? Hoezeer we ons kritisch vermogen en open houding wel niet kunnen gebruiken tussen deze soms wat rechtlijnige pragmatici! Ze weten alles van wetten en organogrammen, maar kunnen amper brainstormen, en kijken vragend bij het woord esthetiek!

5) Sluit je aan!

Ben je kunstenaar of werk je in de culturele sector? Wil jij je kunstzinnige en culturele talenten ook inzetten voor een Europees Parlement waar jij je werkelijk door vertegenwoordigt voelt. Sluit je dan aan bij een politieke partij!

—

Justus de Visser - Spagaat óf balans. Een verkenning van de nooit eindigende spanning tussen nationalisme en Europese integratie. Mosae Libro, 2019. ISBN 9789086664795

Linda Bouws - St. Metropool Internationale Kunstprojecten